

سه نکته درباره امنیت غذایی

این روزها «امنیت غذایی» کلیدواژه پرتکراری در فضای مجازی و شبکه های اجتماعی است. رسانه های نوشتاری و تصویری نیز روزانه چندین خبر، تحلیل و گزارش در خصوص امنیت غذایی منتشر می کنند. ۴۷ واقعت این است که امروز قیمت تمام شده غذا در تمام نقاط دنیا گران است. سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فائو) ماه پیش اعلام کرد: «نرخ جهانی مواد غذایی به بیشترین میزان خود در تاریخ رسیده است». ۴۷

شاخص قیمت مواد غذایی این سازمان که از آوریل ۱۹۹۰ منتشر می شود رکوردی تاریخی را در این زمینه ثبت کرده است. در دو سال اخیر که جهان درگیر همه گیری کرونا و ویروس بوده، قیمت های جهانی مواد غذایی روندی افزایشی داشته اند، روندی که با درگیری نظامی اوکراین و روسیه به اوج خود رسیده است. به طور حتم قیمت ها در بازار داخلی کشور نیز از قیمت های جهانی تاثیر می پذیرند. به خصوص با توجه به این نکته که در برخی کالاهای اساسی، بخش قابل توجهی از موجودی مواد غذایی کشور از طریق واردات تامین می شود.

از سوی دیگر در روزهای اخیر دولت با عمل به تکلیف قانونی خود فرآیند حذف ارز ترجیحی را آغاز کرده و اقدام به پرداخت یارانه نقدی به دهک های مختلف مردم بر اساس سازوکار از پیش تعیین شده کرده است. این اصلاح اقتصادی نیز در روزهای آغازین اجرا منجر به ایجاد تغییر قیمت در بازار شده است که انتظار می رود در ماه های آتی و با اصلاح روبه های جاری این شوک قیمتی به مرور کاهش یابد.

وضعیت قیمت جهانی مواد غذایی و اصلاحات اقتصادی در دست انجام در کشور، دو عاملی هستند که شرایط امروز را از مدت ها قبل قابل پیش بینی می نمود با این همه توجه به سه نکته در این خصوص ضروری است:

نخست آن که در روزهای آغازین همه گیری کرونا و ویروس و با اعمال قرنطینه های سراسری در بیشتر نقاط جهان، قفسه های مواد غذایی حتی در کشورهای با درآمد بالا خالی شد. تصاویری بسیاری از این قفسه ها ثبت شده است، تصاویری که مرورشان امروز خالی از لطف نیست، چرا که واقعت این است که با وجود شدیدترین تحریم های اقتصادی و اتفاقاتی که در بالا ذکر شد، کمبود مواد غذایی در کشور وجود ندارد. مقامات دولتی به دفعات از ذخایر مناسب راهبردی کشور اطمینان داده اند. برای نمونه معاون برنامه ریزی وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرده طرح اصلاح یارانه ها با ذخیره ۷۰ درصدی در کالاهای اساسی آغاز شده است.

دوم اینکه بخشی از شرایط به وجود آمده ناشی از هیجانات روانی بازار است که با مدیریت دولت و همراهی مردم فروکش

خواهد کرد.

سومین نکته اما هشدار است آینده پژوهانه. بررسی پیشران های تاثیرگذار بر آینده امنیت غذایی نشان می دهد روند افزایش قیمت مواد غذایی در سطح جهان در ماه های پیش روی ادامه خواهد داشت. در شرایطی که این روزها جنگ اوکراین و روسیه عرضه برخی محصولات غذایی و نهاده های تولید را به بازار جهانی مختل کرده است، در ماه های پیش روی با توجه به قیمت های بالای انرژی، حمل و نقل و همچنین محدود شدن صادرات از سوی تولیدکنندگان عمده و بروز خشکسالی در برخی کشورهای تولیدکننده انتظار می رود میزان عرضه جهانی غذا با کاهش مواجه شود. لذا باید از امروز برای چنین فردایی آماده بود.

نکته آخر اما توجه به اینکه امنیت غذایی رکنی است از ارکان امنیت ملی و تحقق پایدار آن، نیازمند نگاهی است آینده نگرانه به حوزه کشاورزی و غذا. در شرایطی که مسئولین اجرایی کشور برای تامین نیازهای امروز مردم تلاش می کنند، نگاه به آینده نباید فراموش شود. روندها و چالش هایی پیش روی امنیت غذایی کشور است که در جهان پرشتاب امروز مدام در حال تغییرند. سیاستگذاری کلان کشور در این حوزه باید رصد سیگنال های تغییر را به طور مدام در دستور کار خود داشته باشد.

نویسنده: محمد امامی

* انتشار این مطلب لزوماً به معنای تایید محتوا توسط مرکز بررسی های استراتژیک نیست و صرفاً به منظور بهره برداری نخبگانی منتشر شده است.